

Henk Janssen Groesbeek

“Het is tijd voor de *Proces Engineer*”

“We communiceren nog net zo knullig als vroeger. We nemen te weinig tijd om goed na te denken over wat we maken.”
Gebouwautomatiseerder Henk Janssen Groesbeek pleit voor een omslag; tijd voor onthaasting, tijd voor de ‘Proces Engineer’

Drs. W. (Wietse) Buma, Merlijn Media BV

Eigenlijk draait het allemaal om waardering. “Als je een technisch probleem oplost, krijg je een aureooltje boven je hoofd. De mensen waarderen je dan om wat je kunt en de oplossing die je voor hun probleem hebt. En dat plezier is blijvend.” Hij is al 52 jaar werkzaam in het vakgebied, maar houdt zich er nog iedere dag met alle plezier mee bezig. De 73-jarige ging direct na de middelbaar technische school de arbeidsmarkt op. Hij werkte jarenlang bij Sauter, waar hij zich verder ontwikkelde en uiteindelijk manager werd van de afdeling Building Automation.

Paraplufunctie

Na zijn pensionering in 2001 verdween hij niet achter de geraniums, maar bleef hij actief in zijn vakgebied, onder andere als consultant. Uiteraard heeft hij veel zien veranderen. Waar men vroeger aan de slag ging met aparte schakelkasten, schema's en regelapparatuur, geven anno 2012 schakelkasten en automatiseringsstations de toon aan. Bovendien neemt het belang van gebouwautomatisering alleen maar toe. “We doen nu, waarvan we vroeger alleen maar konden dromen. Gebouwautomatiseerders voorzien gebouwen van een platform voor de aansturing en monitoring van klimaat-, beveiliging-, verlichting- en andere installaties. En daarom is het belangrijk dat de werktuigkundig ontwerper de automatiseerder de juiste informatie verschaft over de gewenste functionaliteiten van de door hem ontworpen installaties en de prestaties die ze aan het gebouw moet leveren.”

Gebrekkig

De communicatie tussen de werktuigkundig ontwerper en de gebouwautomatiseerder verloopt vaak gebrekkig. “De werktuigkundig ontwerper is niet gewend om duidelijk te verwoorden wat hij verwacht, waardoor de automatiseerder het idee krijgt dat hij het zelf moet beslissen.” Het resultaat laat zich makkelijk raden; niet goed functionerende installaties.

“Ik zie dat probleem bijvoorbeeld keer op keer terugkomen bij complexe energiecentrales met WKO-installaties.” Janssen Groesbeek pleit voor meer aandacht voor ‘Process Engineering’. In de procesindustrie, waar de afstemming tussen de automatisering en werktuigkunde veel soepeler verloopt dan in de woningbouw en utiliteit is er veel meer aandacht voor ‘Process Engineering’. De ‘Process Engineer’ fungeert als de verbindende schakel tussen de twee disciplines en is bepalend voor de goede werking van het geheel. Naast dat ‘Process Engineering’ zo een belangrijk en interessant onderdeel is van het ontwerpproces, kan de ‘Process Engineer’ ook de eindverantwoording voor de goede werking nemen, omdat hij het geheel overziet.

Belang

Maar klinkt dat niet te mooi om waar te zijn? Alles moet toch steeds sneller en efficiënter? Hogere lonen betalen, meer tijd en middelen reserveren om specialisten hun werk te laten doen; waarom zou de installatiebranche hier in willen meegaan? “Zolang we als sector niet het belang willen inzien van een goed doordacht ontwerp, zullen we er nooit in slagen om de hoge faalkosten te reduceren en het tijdverlies terug te brengen dat nodig is om achteraf fouten te herstellen.” Ook hulpmiddelen zoals het Bouw Informatie Model bieden geen soelaas; die ondersteunen alleen bij het realiseren van bouwopgaven. “Ketenpartners gaan er niet automatisch beter door communiceren met elkaar.”

“Er is meer aandacht nodig voor ‘Process Engineering’”

Aandacht

Hoe breng je die boodschap voor het voetlicht? Janssen Groesbeek ziet een belangrijke rol weggelegd voor TVVL. “Als kennisvereniging kan je bijvoorbeeld een cursus aanbieden over ‘Process Engineering’. Daar zijn alle disciplines bij gebaat. Alle afdelingen binnen TVVL steken weliswaar veel tijd in kennisoverdracht, waardoor we als vakspecialisten van alles kunnen maken, maar, zoals laatst ook terecht werd opgemerkt tijdens een lezing over gebouwbeheer; wie vertelt ons automatiseerders nu wat we moeten maken? Dat is nou precies de taak die ik zie weggelegd voor de ‘Process Engineer’.”

Kanalen

Janssen Groesbeek probeert zelf via verschillende kanalen de instal-

latiesector warm te maken voor de komst van de 'Process Engineer'. De gebouwautomatiseerder is al 20 jaar lid van de raad van begeleiding van ISSO.

"Daarnaast werk ik nu mee aan een publicatie over proces engineering." Ook binnen TVVL maakt hij er zich hard voor. Janssen Groesbeek is al sinds 1985 actief voor de branchevereniging, onder andere als lid van de Technische Raad en als docent. Zo verzorgt hij sinds 1982 de cursus 'Meet- en Regeltechniek' die in samenwerking met Elsevieropleidingen gegeven wordt. "Zoals ik al eerder zei; TVVL zou nu ook een cursus 'Process Engineering' in haar lespakket kunnen opnemen, mogelijk als uitbreiding of aansluiting op de bestaande cursus 'Meet en regeltechniek'."

Onderwijs

De affiniteit met onderwijs dateert al van de jaren zeventig. In 2012 viert Janssen Groesbeek zijn veertigjarig jubileum als docent. "Lesgeven is een uitstekende manier om je vakgebied beter te leren kennen", vertelt hij. Dat heeft Janssen Groesbeek ervaren door zijn betrokkenheid bij een aantal opleidingen, naast de TVVL-cursus regeltechniek, ook als docent bij de MIT-opleiding, bij Kenteq, de Hogeschool Utrecht en Avans+. Hij heeft het onderwijs zien veranderen. "Het aanbod aan afleiding van studenten is zo groot geworden, dat je tegenwoordig als docent veel meer moeite moet doen dan vroeger om de aandacht vast te houden. Belangrijk is om de studenten aan de hand van praktijkcases te laten ervaren dat het om een zeer interessant vakgebied gaat waarop je niet uitgekeken raakt."

Boeien

Al decennialang wordt op alle mogelijke manieren geprobeerd om jongeren te enthousiasmeren voor een carrière in de techniek. Ook TVVL vindt het belangrijk dat er vers bloed in de sector komt. Janssen Groesbeek kan zich daarin vinden, maar plaatst wel een kanttekening. "Het gaat namelijk niet alleen om de aanwas van jongeren, maar ook om het optimaal benutten van het potentieel dat oudere werknemers hebben. Anders geformuleerd; je moet niet alleen mensen motiveren om te kiezen voor een loopbaan in de installatietechniek, maar ook hun aandacht weten te behouden. TVVL kan als vereniging van technici hierin een belangrijkere rol spelen. Werkgevers moet het belang duidelijk gemaakt worden van

een actieve bijdrage van hun medewerkers in kennisuitwisseling binnen werkgroepen van TVVL." Op deze manier kan TVVL een bijdrage leveren aan een leven lang leren, waardoor oudere werknemers interesse blijven behouden voor hun vak.

**“Niet alleen kennis en kunde
maar ook creativiteit is
belangrijk”**

Onverstandig

En dat is broodnodig, zegt de gebouwautomatiseerder. De samenleving is in een rap tempo aan het vergrijzen. Zoals de kaarten er nu bij liggen moeten we allemaal langer doorwerken, dus iedereen is gebaat bij productieve en gemotiveerde oudere werknemers. "Oudere werknemers hebben behoefte aan perspectief; wat zijn hun mogelijkheden, welke nieuwe doelen liggen er nog voor hen in het verschiet? Alleen op die manier kun je mensen motiveren om ook op latere leeftijd nieuwe dingen te blijven leren. Okay, jongeren pakken sneller innovatieve technieken op dan ouderen. Maar in het beroepsleven tellen niet alleen kennis en kunde; ook creativiteit is belangrijk." Janssen Groesbeek gaat dan ook dwars in tegen de huidige tendens, waarin steeds minder waarde wordt gehecht aan parate kennis, omdat toch alles op internet is te vinden. "Dat is onzinnig. Parate kennis is namelijk een noodzakelijk voorwaarde om creatief te zijn."

Toekomst

Janssen Groesbeek is nog iedere dag bezig met zijn vakgebied. En daar ziet hij voorlopig geen verandering in komen. "Ik bereid zelf mijn lessen voor, werk als consultant, zet me in voor branche gerelateerde organisaties. Er valt nog zoveel te ontdekken." En al die inspanning kost hem maar weinig moeite. Vaak krijgt hij er juist energie van. "Ik zeg altijd maar zo: 'Als je een vak kiest dat je leuk vindt, hoef je in feite geen enkele dag te werken'."